

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2023-13

6.1.2023

Trafikksforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Vilkår for gebyrileggelse – dispensasjon – forhold utenfor den ansvarliges kontroll?

Klager ble ilagt for perioden 31.10.20 til og med 29.12.20. Forsikringen gikk til opphør 30.10.20 på grunn av manglende betaling. Gebyrileggelsen ble pålagt 4.11.20 under henvisning til legeerklæring som bekreftet at klager har ADHD og bruker medisiner for dette.

Trafikksforsikringsforeningen opprettholdt gebyrileggelsen 15.3.21. Nemnda kom til at gebyret var korrekt ilagt, og at det ikke var grunnlag for å gi klager dispensasjon som følge av klagers helsetilstand.

Saksfremstilling

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn.

Den 3.11.20 la forsikringsselskapet melding i TFFAuto, bransjens IT-system, at forsikringen var gått til opphør den 30.10.20.

Trafikksforsikringsforeningen sendte den 3.11.20 ut varsel per SMS og e-post til klager om at kjøretøyet var uforsikret.

Klager ble deretter ilagt gebyr for uforsikret motorvogn den 4.11.20.

Klager fremmet klage mot gebyret den 4.11.20. Klager la ved kopi av legeattest vedrørende hans diagnose. Det fremgikk av legeerklæringen at:

Det bekreftes at ovenstående pasient har ADHD i flere år og bruker medisiner for dette.

I forbindelse med klagebehandlingen kontaktet Trafikksforsikringsforeningen forsikringsselskapet og ba om dokumentasjon vedrørende varsling om manglende betaling og opphør av forsikring. Selskapet kommenterte følgende:

Legger ved purring samt inkasso varsel på kunden. Førstegangsvarsel ble sendt på efaktura , jeg legger også med SMS sendt til kunden som en ekstra påminnelse.

Forsikringsselskapet la frem kopi av betalingspåminnelse utstedt den 16.10.20, hvor det blant annet fremgikk at forsikringsavtalen ikke lenger ville være gyldig dersom premien ikke ble betalt innen fristen. Det ble også lagt ved kopi av inkassovarsel utstedt den 3.11.20, hvor det fremgikk at forsikringen hadde gått til opphør grunnet manglende betaling.

Selskapet la videre frem utskrift fra deres interne systemer, hvor det fremgikk at selskapet sendte klager en SMS den 4.11.20, hvor det blant annet fremgikk at:

Vi gjør oppmerksom på at du har en ubetalt regning hos oss, og du er derfor nå uten forsikring. Dette gjelder forsikringsavtale [...] For at du igjen skal være forsikret, må du betale regningen og deretter ringe oss på 21492400. Da hjelper vi deg slik at du unngår å stå uten forsikring om en skade skulle skje. Og du vil ikke få flere dagsgebyrer for uforsikrede kjøretøy til Trafikksforsikringsforeningen.

Trafikkforsikringsforeningen skrev vurdering i saken den 15.3.21. Klager fikk ikke medhold i klagen, og saken ble overført til Finansklagenemnda.

Klager har anført at gebyret må ettergis da forsikringen gikk til opphør som følge av forhold utenfor hans kontroll.

Grunnet klagers livssituasjon og diagnosen ADHD har klager vært ute av stand til å overholde forsikringsplikten. Diagnosen påvirker i stor grad klagers evne til blant annet å prioritere, planlegge og gjennomføre, og dette har medført at klager heller ikke har vært i stand til å ordne opp i forholdet på et tidligere tidspunkt. Klager har vist til fremlagt legeattest.

Videre har klager vært i en svært vanskelig økonomisk situasjon grunnet et uriktig forsikringsoppgjør i 2015, som klager har brukt flere år på å ordne opp i. Klagers økonomiske situasjon medførte at han ikke hadde mulighet til å betale forsikringspremien i henhold til avtalen. Klager forsøkte å komme frem til en løsning sammen med forsikringsselskapet, men selskapet var ikke villig til å utsette flere betalinger. Klager forsøkte også å tegne forsikring hos et annet forsikringsselskap, men dette var ikke gjennomførbart da selskapet krevde forskuddsbetaling for ett år.

Klager betalte etter hvert for forsikringsavtalen som det andre selskapet hadde tilbudt, men tilbudet hadde da utløpt, og forsikringen ble følgelig ikke aktivert. Til slutt fikk klager et nytt tilbud som han betalte den 30.12.20.

Klager har også vist til at han gikk uten inntekt i perioden 25.5.20 til 30.8.20, og at dette ikke var klagers feil. Videre anfører klager at betalingsmislighold ikke ligger innenfor hans kontrollsfære da han i perioden var psykisk syk. Klager har også vist til at det var vedtatt bruksforbud på bilen pr. 31.10.20 grunnet manglende periodisk kjøretøykontroll. I tillegg har klager vist til gebyrets formål og intensjon samt reelle hensyn.

Trafikkforsikringsforeningen har opprettholdt gebyrileggelsen og anført at det ikke er grunnlag for å gi dispensasjon da forholdet må anses som kontrollerbart.

Forsikringen gikk til opphør grunnet manglende betaling, og som utgangspunkt plikter enhver å ha oversikt over egen økonomi. Slik det følger av vedlagte kopier av faktura, purrebrev og inkassovarsel, fremstår det som at forsikringsselskapet har overholdt ordinære purrerutiner. Trafikkforsikringsforeningen sendte også elektroniske varsler til klager om at kjøretøyet var uforsikret.

Videre har foreningen ikke funnet at det er grunnlag for å gi dispensasjon på bakgrunn av klagers helsemessige tilstand, da det ikke anses som sannsynliggjort at klagers helsetilstand konkret forhindret han fra å overholde forsikringsplikten ved å betale forsikringspremien.

Avslutningsvis har foreningen anført at dårlig, eller manglende betalingsevne, ikke vil kunne gi grunnlag for dispensasjon.

Sekretariatets vurdering av 6.9.21:

Saken gjelder illeggelse av gebyr for uforsikret motorvogn etter bilansvarslova § 17 a.

Etter bilansvarslova § 15 første punktum skal alle registreringspliktige kjøretøy være forsikret. Dersom forsikringsplikten ikke overholdes, skal Trafikkforsikringsforeningen ilegge eieren av kjøretøyet et gebyr, se bilansvarsloven § 17 a. Gebyret skal ilegges på bakgrunn av antall døgn kjøretøyet har vært uforsikret, se forskrift om gebyr for uforsikret motorvogn mv. §§ 4 og 5.

Vi forstår det slik at det ikke er bestridt at kjøretøyet var uforsikret i den aktuelle perioden, og at gebyret som utgangspunkt kan ilegges, jf. bilansvarslova § 17 a, jf. gebyrforskriften §§ 4 og 5.

Spørsmålet i saken er derfor om det kan gis dispensasjon for gebyret.

Ut fra det du skriver i din klage, kan det reises spørsmål om deler av saken ligger utenfor hva som kan behandles i saken mot Trafikksforsikringsforeningen, og om spørsmålet heller burde ha vært behandlet i en sak mellom deg og ditt forsikringsselskap. Vi kan ikke ta stilling til spørsmål mellom deg og ditt forsikringsselskap i denne saken.

Vi forstår deg imidlertid slik at du ønsker behandling av klagen fordi du mener den manglende forsikringsdekningen skyldes forhold som du ikke kan klandres for, og som en konsekvens av dette, mener du gebyret bør falle bort.

Ved realitetsbehandlingen av klagen kan vi ikke ta stilling til om forsikringsselskapet har gjort feil ved utsendelsen av fakturaen, da dette er et forhold mellom deg og forsikringsselskapet. Ved behandling av gebyrsaken må vi legge til grunn opplysningene som er registrert i TFFAuto, altså at kjøretøyet var uforsikret i hele den aktuelle perioden.

Dersom du mener forsikringsselskapet er ansvarlig for den manglende forsikringsdekningen, er dette et forhold du må ta opp med forsikringsselskapet. Det kan for eksempel fremmes en klage til forsikringsselskapet om at opphøret av forsikringen ikke er gyldig, eller at selskapet skulle ha gjenopptatt forsikringen på et tidligere tidspunkt.

Dette kan gjøres selv om man ikke får medhold i klagesaken mot Trafikksforsikringsforeningen, og du kan evt. kreve erstatning for gebyret fra forsikringsselskapet. Man har også mulighet til å klage forsikringsselskapet videre inn til Finansklagenemnda Skade (se finkn.no – "send klage").

Vurdering av om det foreligger grunnlag for dispensasjon

Trafikksforsikringsforeningen kan etter bilansvarsloven § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9 ettergi gebyret, helt eller delvis. Ettergivelse kan skje dersom unnlattelsen av å tegne ansvarsforsikring må regnes som "unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll", jf. gebyrforskriften § 9.

Finansdepartementet sendte 30.11.16 ut et høringsnotat med forslag til endringer i bilansvarslova og forskrift om trafiktrygd. I høringsnotatet var dispensasjonsregelen kun tenkt tatt inn i forskriften § 9. Om denne skrev departementet på s. 23 følgende:

TFF kan etter forskriftsforslaget § 9 dispensere fra mulktplikten i særlige tilfeller. Det må forventes at TFF praktiserer fullmakten strengt, og at det i praktiseringen ses hen til likebehandlingshensyn og presedens.

I Prop. 1 LS (2017-2018) s. 202 uttaler Finansdepartementet blant annet følgende:

Den forsikringspliktige vil i forhold til gebyret og forsikringsplikten være ansvarlig for alle forhold innenfor sin "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Kontrollerbare er forhold som den ansvarlige har kunnet påvirke. Det samme må gjelde for ny eier som ikke selv har tegnet forsikring ved kjøpet. Departementet legger til grunn at dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og at bevisbyrden for at det foreligger et forhold utenfor den ansvarliges kontroll, må ligge på søkeren. Forsikringsselskapenes døgnåpne tilbud innebærer at det normalt kan tegnes forsikring når som helst.

Finansklagenemnda Skade (TFF-gebyr) har tidligere i avgjørelse **FinKN 2019-373** uttalt at:

Slik nemnda ser det, ligger ordnet økonomi med evne og vilje til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, innenfor hver enkelts "kontrollsfære", det vil si at det er et forhold som klager er ansvarlig for, og som derfor kun i helt ekstraordinære tilfeller vil kunne åpne for dispensasjon for ilagt gebyr.

Etter dette skal det svært mye til for at gebyret kan ettergis på bakgrunn av at en forsikring har gått til opphør grunnet manglende betaling.

Du har anført at det må gis dispensasjon fra det ilagte gebyret da opphøret av forsikringen skyldtes forhold utenfor din kontroll.

Det er på det rene at forsikringspremien ikke ble innbetalt i henhold til mottatt faktura. Det dreier seg altså om et mislighold av plikten til å betale en forpliktelse som du hadde påtatt deg, og dette vil som utgangspunkt anses som et forhold innenfor klager kontrollsfære, se blant annet Finansklagenemnda Skade sin avgjørelse **FinKN 2018-826**.

Finansklagenemnda Skade (TFF-gebyr) har i sak **FinKN 2018-825** uttalt hva som kreves av en forsikringstaker i forhold til å påse at forsikringen blir betalt i henhold til avtalen. Nemnda uttalte at:

Etter nemndas syn plikter enhver å sørge for at man har oversikt over egen økonomi. Det innebærer at man, på det tidspunkt man påtar seg en økonomisk forpliktelse, må anse seg i stand til å betale etter hvert som terminene forfaller, og at man selv kontakter kreditor dersom man forstår at det har inntruffet omstendigheter som gjør at betaling er blitt vanskeliggjort, for eksempel som i dette tilfellet der klager påstår at hun ikke har mottatt faktura for en konkret måned. Rettslig sett er dette blant annet forankret i den ulovfestede regel om lojalitet i kontraktsforhold. Når klager selv har kunnet unngå misligholdet ved å kontakte forsikringsselskapet, er forholdet kontrollerbart og ligger følgelig innenfor hennes eget ansvar etter bilansvarslova § 17 a, jf. gebyrforskriften § 9.

Som det fremgår av avgjørelsen er det enhver sin plikt å påse at forsikringspremien blir betalt etter hvert som terminene forfaller.

På bakgrunn av fremlagt dokumentasjon forstår vi det slik at forsikringsselskapet sendte deg betalingspåminnelse per post, hvor det blant annet fremgikk at forsikringsavtalen ville gå til opphør dersom fakturaen ikke ble betalt innen fristen. Forsikringen gikk deretter til opphør den 30.10.20 som følge av manglende betaling.

I tråd med nemndsavgjørelsen i **FinKN 2018-825** anses det i utgangspunktet å være innenfor din kontroll å påse at din plikt til å betale forsikringspremie etter forsikringsavtalen blir overholdt.

Du har imidlertid redegjort for du på grunn av din livssituasjon og helsemessige tilstand i perioden forut av og i etterkant av forsikringens opphør, var ute av stand til å følge opp saken hos forsikringsselskapet. Du har anført at det som følge av din helsesituasjon lå utenfor din kontroll å forhindre at forsikringen gikk til opphør.

Finansklagenemnda Skade (TFF-gebyr) har tidligere vurdert lignende saker, hvor klager har påberopt seg helsetilstand som grunnlag for å gi dispensasjon.

Det vises for eksempel til **FinKN 2020-514** hvor klager anførte at gebyret måtte ettergis da han grunnnet helsemessige årsaker ikke hadde mulighet til å ordne opp i forholdet på et tidligere tidspunkt. Klager fremla dokumentasjon fra flere instanser angående hans helsesituasjon, herunder en legeerklæring der det fremgikk at klager blant annet hadde PTSD. Det ble også fremlagt en legeerklæring hvor det fremgikk at klager hadde blitt behandlet for en alvorlig lungesykdom siden 2017, og at han fortsatt var under behandling på tidspunktet for klagebehandlingen.

Det fremgikk av legeerklæringene at klager hadde en diagnose og en alvorlig sykdom, men de beskrev ikke konkret hvordan klagers helsesituasjon påvirket muligheten til å tegne forsikring i den aktuelle gebyrperioden. Finansklagenemnda Skade (TFF) konkluderte derfor med at det ikke var grunnlag for å ettergi gebyret på bakgrunn av klagers helsesituasjon.

I avgjørelsen i **FinKN 2019-223** anførte klager at gebyret måtte ettergis da han var svært syk i perioden, og derfor ikke var i stand til å fullføre avtalen om å tegne forsikring. Klager fremla dokumentasjon angående klagers helsetilstand, herunder en legeerklæring hvor det fremgikk at "[p]asienten var syk og sengeliggende i perioden 10.-28.06.18". Videre ble det lagt frem en legeerklæring hvor det fremgikk at:

Pasienten hadde sykdom med uttalt kvalme og oppkast fra 02.juni 2018. Han konsulterte oss til øyeblikkelig hjelp time 25.6.2018. [...]

Pasienten kjøpte bil 01.06.18. Han sier at han ringte forsikringsselskapet 1. eller 2.juni. Deretter ble han svært syk og sengeliggende. Han var ikke i stand til å ivareta sine interesser i sykdomsperioden [...]

Finansklagenemnda uttalte følgende:

Eierskiftet, forstått som "solgtdato", fant i dette tilfellet sted allerede 1.6.18. Fra dette tidspunkt må klager ha vært klar over plikten til å tegne ny forsikring. Klager kontaktet sitt forsikringsselskap først 7.6.18, jf. det som er gjengitt ovenfor. Legeerklæringen viser sykdom fra 2.6.18, men anmodningen om øyeblikkelig hjelp skjedde først 25.6.18. Selv om klager utvilsomt har hatt en svært vanskelig sykdomsperiode i det angitte tidsrom er det, slik nemnda ser det, ikke sannsynliggjort at han i hele perioden fra 7.6.18 og frem til fristen for å tegne forsikring løp ut var helt ute av stand til å gi en enkel tilbakemelding til sitt forsikringsselskap enten på telefon, SMS eller e-post om aksept av tilbudet slik at forsikring ble tegnet i tide.

Nemnda la i avgjørelsen vekt på at det ikke fremgikk av legeerklæringen at klager var helt ute av stand til å kommunisere med forsikringsselskapet sitt i den aktuelle perioden, og konkluderte dermed at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon fra gebyret.

I avgjørelsen i **FinKN 2020-189** anførte klager at han på grunn av sin helsesituasjon og diagnose ikke har vært i stand til å ordne opp i forholdet på et tidligere tidspunkt, og at gebyret som følge av dette måtte ettergis. Klager hadde la frem en legeattest hvor det ble bekreftet at klager hadde en diagnose. Det fremgikk av legeattesten at:

I forbindelse med en forsikringssak vedr. en lastebil har E. bedt meg bekrefte at han har diagnosen (ADD).

I denne diagnosen ligger vansker med å opprettholde konsentrasjon, motivasjon, planlegge, organisere ... gjennomføre en oppgave, man kan ha mangle på tidspersepsjon, punktlighet, samt hukommelsesproblemer.

Det bes om at dette tas hensyn til i denne saken, nå når (klager) forsøker å ordne opp.

Det fremgikk ikke av legeattesten at klager konkret hadde vært forhindret fra å tegne forsikring i den aktuelle perioden. Nemnda uttalte at:

Nemnda legger til grunn at klagers diagnose kan innebære vansker med å holde orden på økonomiske forhold, men hensett til tidsforløpet hadde han god tid til å søke hjelp for å få brakt forholdet i orden. Han kan under ingen omstendigheter sies å ha gjort det overveiende sannsynlig at det på grunn av misforståelse om betalingen av forsikringen og/eller diagnosen lå utenfor hans kontroll å sørge for at forsikringen ble betalt, eller at kjøretøyet ble avregistrert.

Nemnda la vekt på at diagnosen i seg selv ikke var tilstrekkelig for å sannsynliggjøre at det lå utenfor klager sin kontroll å betale forsikringspremien eller avregistrere kjøretøyet. Nemnda konkluderte med at det ikke var grunnlag for å ettergi gebyret på bakgrunn av klager sin helsetilstand.

Disse ovennevnte sakene illustrer hvor strengt dispensasjonsadgangen praktiseres. I alle sakene hadde klager dokumentert forhold knyttet til helsetilstanden ved legeerklæringer, epikriser e.l. Klagerne fikk likevel ikke medhold i sin anførsel om dispensasjon grunnet sykdom. I samtlige av sakene ble det av nemnda lagt vekt på det ikke fremgikk av dokumentasjonen at sykdommen konkret forhindret klager fra å overholde forsikringsplikten i den aktuelle perioden.

Det er fremlagt en legeerklæring hvor legen bekrefter at du har og har hatt "ADHD i flere år" og at du "bruker medisiner for dette". Erklæringen viser altså til at du har diagnosen ADHD, uten å si noe om du helsemessig var hindret fra å innbetale den konkrete forsikringspremien i det aktuelle tidsrommet, eller å ordne opp i forholdet ved forsikringens opphør, for eksempel ved å avregistrere kjøretøyet.

Vi har forståelse for at din livs- og helsesituasjon var krevende og vanskelig på det aktuelle tidspunktet, men som det fremgår av lovforarbeidene (Prop. 1 LS (2017-2018) s. 202) at dispensasjonsbestemmelsen skal praktiseres strengt. Da vi ikke kan se at du var konkret forhindret fra å sørge for at forsikringspremien ble innbetalt til riktig tid er bevisbyrden ikke oppfylt, og det er da ikke grunnlag for å gi dispensasjon fra det ilagte gebyret.

Etter dette må forholdet anses kontrollerbart, jf. bilansvarslova § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9, og gebyret kan da ikke ettergis på bakgrunn av din helsemessige tilstand.

Du har også anført at gebyret må ettergis som følge av din økonomiske situasjon. Du har redegjort for at du har vært i svært krevende økonomisk situasjon, og at du derfor ikke har økonomiske midler til å betale gebyret.

Finansklagenemnda Skade (TFF-gebyr) har tidligere behandlet saker hvor klager har påberopt økonomiske forhold som grunnlag for dispensasjon. I avgjørelse **FinKN 2019-373** uttalte nemnda følgende:

Slik nemnda ser det, ligger ordnet økonomi med evne og vilje til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, innenfor hver enkelts "kontrollsfære", det vil si at det er et forhold som klager er ansvarlig for, og som derfor kun i helt ekstraordinære tilfeller vil kunne åpne for dispensasjon fra ilagt gebyr.

Etter dette vil det kun være i de "helt ekstraordinære tilfeller" at det kan gis dispensasjon grunnet manglende eller sviktende økonomi.

Fullmektig har forklart at du er i en vanskelig økonomisk situasjon, og at klager derfor ikke har mulighet til å betale gebyret. Den økonomiske situasjonen din er imidlertid ikke dokumentert, og vi kan derfor ikke legge til grunn at denne utgjorde et helt ekstraordinært tilfelle.

Videre er det opplyst at du den 3.11.20 ble varslet per SMS og e-post om at kjøretøyet var uforsikret. Den 4.11.20 ble du per brevpost varslet om at du var ilagt gebyr for uforsikret motorvogn. Etter vår vurdering fikk du da en oppfordring til å treffe tiltak for å forhindre gebyrileggelsen, eventuelt for å forhindre at gebyret fortsatte å løpe, ved for eksempel å avregistrere kjøretøyet ved forsikringens opphør. Ved å avregistrere kjøretøyet ville forsikringsplikten opphørt og gebyret vært unngått eller begrenset.

Det legges til grunn at det var innenfor din kontroll å avregistrere kjøretøyet på et tidligere tidspunkt. Etter dette anses forholdet kontrollerbart, og vi kan ikke se at det er grunnlag for å gi dispensasjon på grunnlag av din økonomiske situasjon, jf. bilansvarslova § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9.

Gebyret anses korrekt ilagt, og gebyr for den aktuelle perioden 31.10.20 til og med 29.12.20 må derfor betales.

Sekretariatets vurdering av 25.10.22:

Gebyrperioden er fra og med 31.10.20 til og med 29.12.20. Den 3.11.20 fikk du varsel på SMS og e-post om at kjøretøyet var uforsikret. Gebyret ble ilagt 4.11.20, og du påklaget gebyrkravet samme dag. Trafikksforsikringsforeningen avgjorde saken 15.3.21. Du fikk ikke medhold i klagen og opprettholdt klagen overfor Finansklagenemnda 19.7.21.

Sekretariatet for Finansklagenemnda ga deg ikke medhold i din klagesak den 6.9.21. Saken ble deretter avsluttet hos oss.

Den 19.9.22 registrerte du ny klage hos Finansklagenemnda og anfører at bruddet på plikten til å forsikre kjøretøyet er direkte relatert til bortfall av inntekt, som var utenfor din kontroll.

I din klage av 19.9.22 har du vist til at du gikk uten inntekt i perioden 25.5.20 til 30.8.20. Årsaken til at du gikk uten inntekt var manglende/misvisende veiledning fra Nav og barrierer i systemet hos Nav som forhindret deg i å gjenoppta dagpengeperioden din, på tross av forsøk. Saken er under behandling hos Nav Klageinstans.

På bakgrunn av at du kontaktet Finansklagenemnda på nytt og med ny dokumentasjon, ble Trafikksforsikringsforeningen bedt om å kommentere dette. Det fremgår av Trafikksforsikringsforeningens tilbakemelding i saken at det ikke er grunnlag for å ettergi gebyret blant annet fordi betalingsmislighold anses å ligge innenfor den ansvarliges kontrollsfære. Videre har Trafikksforsikringsforeningen vist til at det ikke er direkte sammenheng mellom manglende dagpenger og opphør av forsikringen. Du kunne også avregistrert kjøretøyet for å unngå gebyr. Trafikksforsikringsforeningen fastholder at gebyret ikke kan ettergis.

Sekretariatets syn på saken

Spørsmålet i saken er om det foreligger grunnlag for dispensasjon, jf. bilansvarsloven § 17 a annet ledd, jf. gebyrforskriften § 9.

Sekretariatet har gjennomgått nye opplysninger og dokumentasjon i saken, men kan ikke se at dette endrer vårt standpunkt i saken som fremgår av vårt brev datert 6.9.21.

Forsikringen på ditt kjøretøy ble brakt til opphør grunnet manglende betaling. Nemnda har i avgjørelse FinKN 2019-373 uttalt at ordnet økonomi med evne og vilje til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, ligger innenfor hver enkelt sin "kontrollsfære", og at det følgelig er forhold den enkelte er ansvarlig for og som kun i helt ekstraordinære tilfeller vil kunne åpne for dispensasjon fra ilagt gebyr. Som påpekt av nemnda i FinKN 2021-692 "dispensasjonsadgangen for betalingsmislighold er etter gjeldende rett nærmest utelukket".

Det må anses å ligge innenfor din kontroll som forsikringstaker å opprettholde forsikringsdekningen ved å sørge for betaling av riktig beløp til riktig tid. Du har gjort gjeldende at det lå utenfor din kontroll at du gikk uten inntekt i perioden 25.5.20 til 30.8.20, og at dette er et forhold utenfor din kontroll. Sekretariatet viser i den forbindelse til at du gikk uten inntekt en periode forut for gebyrperioden fra 31.10.20 til 29.12.20. Det er derfor ikke direkte årsakssammenheng mellom den perioden du gikk uten inntekt og perioden du ble ilagt gebyr.

Videre skal det ved vurderingen av om det er grunnlag for dispensasjon sees hen til om den gebyrilagte hadde noen reelle handlingsalternativer for å unngå gebyr. I dette tilfelle kunne du selv avregistrert

kjøretøyet i påvente av å tegne ny forsikring på kjøretøyet. På den måten kunne du derfor unngått gebyr ved å forholde deg annerledes.

Etter dette kan vi ikke se at det er fremlagt dokumentasjon som endrer vårt standpunkt i saken. Det er derfor ikke grunnlag for å gi dispensasjon fra det ilagte gebyret.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Når det gjelder spørsmålet om gebyret er korrekt ilagt, nøyer nemnda seg med å vise til det som er uttalt av sekretariatet ovenfor, idet nemnda i det alt vesentlige kan slutte seg til den begrunnelsen som sekretariatet der har gitt.

Grunnlaget for det ilagte gebyret er manglende betaling av forfalt forsikringspremie for klagers bil, og det er da naturlig for nemnda først og fremst å vurdere om det forelå forhold utenfor klagers kontroll som førte til at forsikringspremien ikke ble betalt i tide. Dette spørsmål må løses i lys av den forliggende dispensasjonsadgangen som lovgiver har åpnet for.

Bilansvarslova § 17 a andre ledd, jf. gebyrforskriften § 9, bestemmer at gebyret kan ettergis helt eller delvis "dersom brudd på plikten til å tegne forsikring må anses som unnskyldelig som følge av forhold utenfor den ansvarliges kontroll". Det fremgår av forarbeidene at begrepet "forhold" omfatter alle forhold innenfor den enkeltes "kontrollsfære", uavhengig av om vedkommende kan bebreides for disse forholdene. Forhold som man selv kan påvirke, ligger innenfor "kontrollsfæren". Dispensasjonsfullmakten skal praktiseres strengt, og klager har bevisbyrden for at forholdene var slik at han ikke kunne påvirke dem.

Finansklagenemnda Skade (TFF-gebyr) har tidligere behandlet saker hvor klager har påberopt økonomiske forhold som grunnlag for dispensasjon. I avgjørelse **FinKN 2019-373**, som også sekretariatet har vist til, uttalte nemnda følgende:

Slik nemnda ser det, ligger ordnet økonomi med evne og vilje til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller, innenfor hver enkelts "kontrollsfære", det vil si at det er et forhold som klager er ansvarlig for, og som derfor kun i helt ekstraordinære tilfeller vil kunne åpne for dispensasjon fra ilagt gebyr.

Spørsmålet blir om det i denne saken foreligger slike ekstraordinære omstendigheter, enten enkeltvis eller samlet, som gjør at det bør gis hel eller delvis dispensasjon for det ilagte gebyret.

Klager har forklart at økonomien ble svært vanskelig som følge av manglende eller forsinket oppgjør fra forsikringsselskapet som hadde ansvaret da boligen brant ned i 2015 og i de påfølgende årene skulle gjenoppføres. Til dette bemerker nemnda at klager har vært registrert eier av kjøretøyet i alle fall fra februar 2017, og at kjøretøyet har vært forsikret i hele perioden frem til gebyr ble ilagt i denne saken.

Økonomien ble akutt forverret da klager ble uten inntekt i perioden fra 25.5.20 til 30.8.20. Klager har lagt frem dokumenter fra sin klagesak hos Nav, som underbygger denne opplysningen som nemnda legger til grunn. Han har også fremlagt kontoutskrifter som viser hvordan han har disponert sine løpende inntekter i gebyrperioden. Disse viser blant annet at han har prioritert betjening av huslån og rene oppholdsutgifter.

Krav om betaling av forsikringspremien for perioden fra og med 1.8.20 til og med 31.7.21 ble sendt ham i e-faktura 1.9.20. Fakturaen hadde forfall 1.10.20. Da klager ikke betalte, fikk han betalingspåminnelse 16.10.20 med frist for betaling 30.10.20. Inkassovarsel ble sendt ham 3.11.20. Han ble 4.11.20 varslet på SMS om at han hadde en ubetalt regning hos forsikringsselskapet, og at han var uten forsikring. Noen timer senere kontaktet han selskapet på e-post og ba om betalingsutsettelse til slutten av måneden, eventuelt andre løsningsmåter. Selskapets svar var å betale premien fullt ut for å unngå inkassokostnader. Klager har i sitt siste innlegg opplyst at han holdt sitt forsikringsselskap underrettet om betalingsvanskene sine, men han har ikke underbygget

dette nærmere ut over å legge frem e-posten fra 4.11.20. Nemnda legger derfor til grunn at første relevante henvendelse fra klager fant sted 4.11.20.

Slik nemnda ser det, hadde klager over et tidsrom på to måneder oppfordring til å kontakte sitt forsikringsselskap for å få til en ordning, for eksempel delbetaling av forsikringspremien, men han unnlot dette og tok kontakt først etter mottak av en SMS om at han var uten forsikring.

Konsekvensen av vegringen var redusert velvillighet fra forsikringsselskapet. Selv om klager har diagnosen ADHD, kan ikke dette etter nemndas syn fritta klager fra handlingsplikten over et så langt tidsrom.

Klager har også fremlagt kopi av et brev 1.11.20 fra Statens vegvesen, som nedla bruksforbud for kjøretøyet på grunn av manglende EU-godkjenning. Forbudet inntrådte omtrent samtidig med starten på gebyrperioden, og et relevant handlingsalternativ ville da vært å avregistrere kjøretøyet til økonomien tillot å gjennomføre kontrollen og tegne ny forsikring på kjøretøyet.

Klagers medisinske diagnose kombinert med inntektsbortfall har utvilsomt satt klager i en vanskelig situasjon, men han hadde, som påvist, handlingsalternativer, og det er da ikke adgang til å dispensere fra det ilagte gebyret.

Klagers forsikringsselskap la 3.11.20 inn melding om at klagers forsikring opphørte 30.10.20. Klager kunne på grunn av dette ikke unngå gebyr for denne perioden, men det er etter nemndas syn ikke grunnlag for å dispensere for noen av disse dagene fordi forholdet åpenbart ikke har hatt noen betydning for gebyrperiodens lengde.

Nemnda forstår klager slik at han også ønsker en vurdering av om det er grunnlag for å ettergi hele eller deler av kravet ved å vise til de relevante uttalelsene om dette i forarbeidene. Denne kompetansen er ikke lagt til nemnda, men til Trafikkforsikringsforeningen. Slik nemnda ser det, foreligger det i saken flere "formildende" omstendigheter som er egnet for en slik vurdering, og som nemnda derfor støtter.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Trafikkforsikringsforeningen gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant).